

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Informacja w przestrzeni publicznej

Abstrakty

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Informacja w przestrzeni publicznej

Abstrakty

Redakcja:
Dorota Litwin-Lewandowska
Kamil Maciąg

Lublin 2017

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Informacja w przestrzeni publicznej
Lublin, 8 grudnia 2017 r.

Abstrakty

Redakcja:

Dorota Litwin-Lewandowska

Kamil Maciąg

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-65272-70-6

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- *Prof. dr hab. Jan Hudzik*
- *Prof. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz, dr h. c. mult.*
- *Prof. zw. dr hab. Tomasz Goban-Klas*
- *Prof. dr hab. Wiesław Babik*
- *Prof. dr hab. Marek Hetmański*
- *dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS*
- *dr hab. Agnieszka Kula*
- *dr Monika Grzelka*
- *mgr Paweł Bobołowicz*

Komitet Organizacyjny:

- Dorota Litwin-Lewandowska
- Beata A. Nowak
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Sandra Czarniecka
- Agnieszka Pytka
- Karolina Lewczuk
- Marcin Szklarczyk

Organizatorzy:

Fundacja
TYGIEL

UMCS
WYDZIAŁ POLITOLOGII

Patronaty Honorowe:

**PATRONAT
HONOROWY**

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
KRZYSZTOF ŻUK

SŁAWOMIR SOSNOWSKI
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

UMCS
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Patronat Medialny:

Perspektywy

Spis treści

Wstęp	9
Wykłady Gości Honorowych	11
Abstrakty	
<i>Czy gry wideo uratują nasz świat? Odkrywanie humanistycznych paradygmatów gier</i> ..	13
<i>Dane w projektach wspierających dziennikarstwo z Digital News Initiative</i>	14
<i>Dlaczego Internet? O Internecie z perspektywy jego twórcy</i>	15
<i>Długość i czas trwania dyskursu medialnego na podstawie analizy studenckiego forum internetowego</i>	16
<i>Informacja jako podstawowe narzędzie budowania przewagi rynkowej w gospodarce XXI wieku</i>	17
<i>Informacja publiczna w świetle ekologii informacji</i>	18
<i>Informacja w portalu internetowym</i>	19
<i>Informacja w świetle założeń lingwistyki antropocentrycznej</i>	20
<i>mDokumenty a bezpieczeństwo informacji</i>	21
<i>Moc cudzysłowu, czyli o mowie niezależnej w informacji</i>	22
<i>Narracyjność czy narracje w mediach?</i>	23
<i>Ogólnokrajowy, jawny rejestr zbiorów danych osobowych jako źródło informacji w przestrzeni publicznej</i>	24
<i>Prawnik przed sądem opinii publicznej – litigation public relations</i>	25
<i>Revolucja informacyjna a transparentność funkcjonowania samorządu terytorialnego</i>	26
<i>Rola informacji w zwalczaniu zjawiska terroryzmu</i>	27
<i>Uczelnia w mediach społecznościowych – znaczenie i efektywność przekazu informacji</i>	28
<i>Wykorzystanie Social media w komunikacji oraz w szkolnym procesie nauczania</i>	29
<i>Zanieczyszczenie przestrzeni publicznej reklamą jako informacją</i>	30
<i>Zarządzanie informacją o czasie i przestrzeni. Spatiotemporalne bazy danych w systemach bibliotecznych</i>	31
Indeks Autorów	33

Wstęp

Wszechobecność i status informacji we współczesności uzmysławia potrzebę przeprowadzenia wielowątkowej i interdyscyplinarnej naukowej debaty w kontekście indywidualnym, komunikacyjnym i technologicznym. Wiarygodna i rzetelna informacja oraz konstruowany przez nią przekaz stają się warunkiem funkcjonowania w pełni demokratycznej i otwartej sfery publicznej, jednocześnie nieodzownym wyznacznikiem rzeczywistości informacyjnej staje się zjawisko dezinformacji. Przestrzeń publiczna to obszar wielopoziomowego komunikowania społecznego, którego nieodłącznym elementem jest dostęp do informacji, przepływ informacji oraz środki i narzędzia komunikacji, jak również sposoby jej przetwarzania. Informacja stanowi zatem budulec relacji społecznych na wielu poziomach. W spektrum tej przestrzeni znajduje się człowiek, *homo informaticus*, któremu informacja stwarza pole poznawcze istotnych celów, potrzeb i wartości, stając się informacją znacząca w całym procesie komunikowania i wymiany informacji. Dialogiczność tego procesu oraz pluralistyczny charakter przestrzeni publicznej powoduje dylematy, kryzysy i konflikty powstałe na styku oddziaływań uczestników tej przestrzeni, prowadzi też do integracji i tworzenia jednorodnych związków społecznych. Rozwój nowoczesnych technologii doprowadził do nieznanego dotychczas usytuowania jednostki ludzkiej w charakterze elementarnej części układu wyznaczanego przez informację i jej kontekst. Jednostka stała się też częścią konstruującego się społeczeństwa informacyjnego. Powyższym wymiarom informacji towarzyszy jej technologiczne środowisko – media, sieci i protokoły, które organizują przepływy danych, dostęp do wiadomości i możliwości kontaktów z innymi. Pytanie o technologie informacyjne prowadzi do refleksji nad ich społecznym i kulturowym zapleczem, rolą w budowaniu i podtrzymywaniu społeczeństwa opartego na wiedzy i przepływie informacji, a także pozwala przyjrzeć się nowym wyobraźniom i sposobom pracy z gadżetami i systemami technologicznymi.

Wykłady Gości Honorowych

- **Informacja publiczna w świetle ekologii informacji**
Prof. dr hab. Wiesław Babik, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński, www.uj.edu.pl
- **Kiedy i dlaczego dezinformowanie w sferze publicznej jest szkodliwe?**
Prof. dr hab. Marek Hetmański, Kierownik Zakładu Ontologii i Teorii Poznania, Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl
- **Dane, informacje i przepływy. Paradoksy komunikacji cyfrowej**
dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS, Zakład Filozofii i Socjologii Polityki, Wydział Politologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl
- **Moc cudzysłowu, czyli o mowie niezależnej w informacji**
dr hab. Agnieszka Kula, Zakład Retoryki, Pragmalingwistyki i Dziennikarstwa, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, www.amu.edu.pl
dr Monika Grzelka, Zakład Retoryki, Pragmalingwistyki i Dziennikarstwa, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, www.amu.edu.pl
- **Fake news: kłamstwo, manipulacja, dezinformacja**
mgr Paweł Bobołowicz, Projekt „StopFake”, Kijów
- Podczas konferencji został przeprowadzony Warsztat dla uczestników pt. **Sieci 5G – rewolucja w komunikacji**
Prowadzący: mgr inż. Andrzej Kaczor, p. o. Dyrektora, Urząd Komunikacji Elektronicznej Delegatura w Lublinie

Czy gry wideo uratują nasz świat? Odkrywanie humanistycznych paradygmatów gier

Grzegorz Zyzik, zyzio29@o2.pl, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Opolski, www.uni.opole.pl

Współcześnie gry komputerowe są coraz częściej wykorzystywane przez ich twórców jako narzędzia realnego wpływu na postawy społeczne i światopogląd graczy. Ważny nurt stanowią zwłaszcza tzw. *serious games*, czyli gry zakładające związek z rzeczywistością i mające inny cel poza samą rozrywką. Wystąpienie ma na celu udowodnić, że gry zaangażowane społecznie to gry, które pomagają rozwiązywać problemy i docierać do ludzi z pewnym przekazem. Obszar zastosowań gier wideo stale się poszerza, istnieją tytuły pomagające w rozwijaniu współpracy, prowadzeniu zdrowego trybu życia, wyrabianiu nawyków proekologicznych, w leczeniu chorych na raka, a nawet w refleksji nad naszą śmiertelnością. Interesujący wydaje się fakt, że zrobienie dobrej gry zaangażowanej wymaga dużej wiedzy i zasobów. W przedstawianym referacie zostaną zaprezentowane gry stworzone przez Annę Antrophy (*Addicjon i Killer Flu, You make me sick*), programy ze strony www.re-mission2.org, i gra *That Dragon, Cancer*. W dalszej kolejności zostanie przedstawione zróżnicowanie typologiczne w obrębie serious games. Wnioski płynące z analizy funkcji perswazyjnej „poważnych gier” wymaga innych narzędzi niż w przypadku dzieł nieinteraktywnych. Dzisiejszy gracz funkcjonuje w gęstej sieci dyskursów i relacji władzy, a jego doświadczenie obejmuje wytwarzanie znaczeń, zawiązywanie społeczności i zajmowanie pozycji ideologicznych. Właśnie dlatego również instytucje kultury powinny umiejętnie odwoływać się do tego zasobu wiedzy i kompetencji.

Dane w projektach wspierających dziennikarstwo z *Digital News Initiative*

Lukasz Kowalski, *kowalski.lu@gmail.com*, Wydział Politologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *www.politologia.pl*

W wystąpieniu zostały przedstawione wybrane inicjatywy realizowane przez media europejskie w ramach programu *Digital News Initiative*. Jest to partnerstwo pomiędzy firmą *Google* i europejskimi wydawcami. Jego celem jest wspieranie wysokiej jakości dziennikarstwa za pomocą technologii i innowacji. W ciągu pierwszego roku przyznawania dotacji (2016) zostało dofinansowanych 252 projekty z 27 krajów Europy na ponad 51 milionów Euro. Na stronie *Digital News Initiative* można odnaleźć 18 projektów z Polski. W dyskursie dotyczącym mediów pojawiają się doniesienia o śmierci prasy czy radia. W 2011 roku pisał o tym Bernard Poulet w książce „Śmierć gazet i przyszłość informacji”. Poprzez badanie *Digital News Initiative* możemy pokazać jak wydawcy z całej Europy reagują na zmieniający się kontekst ich działania. Związany z konwergencją mediów, datafikacją czy postmedialnością. Dzięki publikowanym przez partnerstwo raportom i materiałom mamy możliwość przyjrzenia się jak redakcje w całej Europie wdrażają innowacje i technologie. Część z projektów jest już również dostępna online. W wystąpieniu zostało omówionych kilka wybranych projektów, które otrzymały dofinansowanie, szczególnie tych skupionych na wykorzystaniu danych. Jednym z celów wystąpienia było również zainteresowanie badaczek i badaczy tym programem. Ze względu na niewystarczającą archiwizację mediów cyfrowych oraz prototypowy charakter niektórych projektów przebadanie realizowanych inicjatyw będzie możliwe jedynie w trakcie ich trwania.

Dlaczego Internet? O Internecie z perspektywy jego twórcy

Marta Kowalska, *marta.kowalska.987@gmail.com*, Instytut Filozofii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski w Katowicach, *www.us.edu.pl*

Niewątpliwie Internet, jako wspólna przestrzeń wymiany informacji, stanowi dziś jeden z warunków koniecznych powstania, czy też utrzymania, globalnego społeczeństwa opartego na wiedzy. Ludzkość nie miała dostępu do tak szerokiego zbioru wiedzy nigdy wcześniej. Dopiero z upowszechnieniem Internetu wgląd do owej „największej encyklopedii” jaką jest, stał się możliwy. Dostęp do najnowszych odkryć naukowych zyskał status prawa, a możliwość natychmiastowej wymiany informacji i błyskawicznej komunikacji stała się oczywistością. Ten wirtualny świat stanowi zasadniczy punkt odniesienia, kontekst dla codziennych działań współczesnego człowieka, jest ponadnarodowym *bonum commune*, rozszerzeniem rzeczywistości, a nawet jej alternatywą. Należy zapytać o to, dlaczego Internet powstał. Czy można mówić o swoistej konieczności jego stworzenia? Człowiek – twórca Internetu – to szczególna istota, w której naturę wpisana jest wola poszukiwania, postawa badawcza, ciekawość świata, a zarazem dążenie do jego przekraczania. W swoim wystąpieniu podejmuję rozważania dotyczące natury człowieka, jako istoty funkcjonującej w niejakiem rozdarciu pomiędzy tym, co fizyczne, materialne, a jakimś „innym”, być może wyższym porządkiem rzeczywistości, czy też quasi-rzeczywistością. Warto zwrócić uwagę i na to, że Internet jest największym kolektywnym dziełem ludzkości, w którego procesie tworzenia uczestniczyć mogą absolutnie wszyscy. Jednocześnie – jako całość – jest niepoznawalny dla skończonego umysłu człowieka. Trwa społeczne, w dużej mierze anonimowe, konstruowanie rzeczywistości, która dla wielu stanowi główny punkt odniesienia. Zmierzamy w nieznanym kierunku, w miejsce przenikania się życia organicznego i wirtualnego, środowiska naturalnego i informatycznego, gdzieś pomiędzy społecznościami lokalnymi, a globalną wymianą informacji, dóbr i kapitału. Co nasze dzieło może powiedzieć nam o nas samych?

Długość i czas trwania dyskursu medialnego na podstawie analizy studenckiego forum internetowego

Andrzej Postawa, *andrzej.postawa@pwr.edu.pl*, Zespół Politologii i Komunikacji Społecznej, Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych, Politechnika Wroclawska, *www.pwr.edu.pl*

Wzajemne komunikowanie się za pomocą rozmaitych technologii medialnych staje się uniwersalną praktyką społeczną XXI wieku. W ten sposób coraz częściej pozostają w kontakcie krewni czy znajomi. Technologie te wykorzystywane są także w codziennej pracy czy edukacji, gdy po oficjalnych zajęciach dalej prowadzi się dyskusje na interesujące tematy. W tych okolicznościach, często z wykorzystaniem mediów społecznościowych, powstają ciekawe dyskursy o problematyce zgodnej z zainteresowaniem uczestników danego dialogu.

Od kilkunastu lat na Politechnice Wroclawskiej prowadzone są zajęcia e-learningowe dla kilkunastu wydziałów uczelni. W latach 2012-2017 ponad dwa tysiące studentów wzięło udział w kursach medioznawstwa i komunikacji społecznej z możliwością aktywnego uczestnictwa w forum internetowym. Owocem tego forum jest ponad dwieście dyskursów o tematyce medialnej i społecznej. Każdy dyskurs posiada długość od kilku do kilkuset wpisów i czas trwania od jednego do kilkuset dni.

Co powoduje, że jedne dyskursy trwają długo a inne kończą swój żywot zaraz po rozpoczęciu? Czy tylko ich tematyka? Za pomocą ilościowej i jakościowej analizy studenckiego forum internetowego medioznawstwa i komunikacji społecznej wskazano na inne istotne czynniki wpływające na długość i czas trwania dyskursu medialnego. Są to między innymi sposób sformułowania problemu, styl wprowadzenia do dyskusji, prezentowane przykłady, interakcja społeczna oraz motywacje wewnętrzne i zewnętrzne uczestników forum. Przeprowadzone analizy wskazują na możliwość dalszego, interdyscyplinarnego badania niniejszej problematyki z wykorzystaniem metod nauk socjologicznych, filozoficznych czy psychologicznych.

Informacja jako podstawowe narzędzie budowania przewagi rynkowej w gospodarce XXI wieku

Wojciech Kolasa, wojciech.jakub.kolasa@gmail.com, Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, www.uek.krakow.pl

W pracy ukazano jak istotną rolę w gospodarce XXI wieku odgrywa informacja. Starano się pokazać, że oprócz trzech podstawowych czynników produkcji, tj. ziemi, kapitału i pracy coraz większego znaczenia nabiera czarty czynnik, czyli informacja. W obecnych burzliwych i bardzo dynamicznych czasach, przy nieustannie zmieniającym się otoczeniu kwestia informacji nabiera coraz większego znaczenia. W XXI wieku kwestia informacji staje się jednym z najważniejszych, jeśli nie najważniejszym czynnikiem pozwalającym na budowanie przewagi przedsiębiorstwa względem innych graczy rynkowych, względem konkurencji. Informacja o aktualnym zapotrzebowaniu na określony produkt lub usługę daje możliwość wejścia do określonej luki rynkowej i wypełnienie jej. Informacja o możliwości produkowania określonego dobra w inny sposób, przy wykorzystaniu nowych innowacyjnych metod i narzędzi pomaga w budowaniu pozycji lidera. W pracy starano się przedstawić informację jako nie tylko istotny czynnik produkcji, ale również jako istotny zasób danej organizacji. Pomimo postępujących procesów globalizacji i rozwoju sieci Internet dostęp do właściwych i cennych informacji nie jest oczywisty i łatwy. W referacie poruszono kwestię asymetrii informacji i tego jak kosztownym procesem jest poszukiwanie i zdobywanie informacji. Przedstawiona została również teoria agencji i pokusa nadużycia w kontekście informacji. Poprzez pokusę nadużycia starano się pokazać informację nie tylko jako źródło przewagi konkurencyjnej, ale jako źródło możliwych nadużyć i nieuczciwych zachowań.

Informacja publiczna w świetle ekologii informacji

Wiesław Babik, *Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Uniwersytet Jagielloński, www.uj.edu.pl*

Wystąpienie dotyczy informacji krążącej w przestrzeni publicznej. Celem wystąpienia jest pokazanie jak postrzega taką informację nowa inter-, multi- i transdyscyplinarna domena badawcza jaką jest ekologia informacji i co może wnieść do praktyki i rozważań nad informacją w przestrzeni publicznej. W związku z tym zaprezentowano zakres tej nowej dziedziny oraz wyzwania jakie przed nią stoją obecnie w odniesieniu do informacji publicznej. Z zaprezentowanej analizy wynika, że wkroczeniu ekologii informacji w ten obszar dociekań naukowych mogą towarzyszyć działania praktyczne, co może być z pożytkiem zarówno dla samej informacji funkcjonującej w publicznym obiegu, jak i ekologii informacji, która proponuje holistyczne ujęcie procesów informacyjnych, które zachodzą obecnie w środowisku i otoczeniu informacyjnym (antropoinfosferze) a w które obecnie uwikłany jest współczesny człowiek jako twórca i użytkownik informacji.

Informacja w portalu internetowym

Justyna Majchrowska, *justyna.majchrowska@gmail.com*, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Rzeszowski, *www.ur.edu.pl*

Celem referatu była analiza wybranych aspektów związanych z informacją w portalu internetowym. Podstawę materiałową prowadzonych rozważań stanowią teksty dziennikarzy/osób publikujących treści oraz posty-komentarze użytkowników strony *www.pudelek.pl*, zebrane na przełomie października i listopada 2017 roku. Wystąpienie koncentrowało cechy wyróżniające informację w przestrzeni internetowej, z wyznaczeniem jej typowych językowych właściwości. Analiza dotyczyła również manipulacji i perswazji, podpartych bardzo bogatym materiałem egzemplifikacyjnym, których stopień realizacji współcześnie może znacząco wpływać na odbiór informacji w przestrzeni publicznej. Następnie w badaniu poruszona została kwestia odnosząca się do sposobu selekcji informacji, która równie istotnie wpływa na wizerunek publikowanych treści oraz ich wartości informacyjne i interpretację. Ciekawym zjawiskiem są także najczęściej występujące kryteria, w artykułach (np. negatywizmu, zaskoczenia, humoru, rozrywki), pobudzając do uwagi czytelnika/użytkownika i jego większej aktywności na portalu.

W dalszej części została omówiona specyfika przekazywania informacji za pośrednictwem Internetu, polegająca na swoistej dwoistości przebiegu tego procesu: asynchronicznego i synchronicznego, gdzie nadawca i odbiorca wzorują się na rozmowie typu face to face, z przeobrażeniem w formę interface to interface. Istnieje tu znacząca różnica dotycząca sposobu komunikacji w sieci, mianowicie z równoczesnego korzystania – przez użytkowników portalu – z komunikacji, zarówno interpersonalnej, jak i masowej, odbywających się w dwóch wymiarach przestrzennych (przestrzeń fizyczna i cyberprzestrzeń/rzeczywistość wirtualna).

Podsumowanie zawierało zestawienie najważniejszych czynników wpływających na kształt informacji w portalu internetowym *pudelek.pl* oraz refleksję nad zasadnością nazywania informacją treści publikowanych w portalu rozrywkowym.

Informacja w świetle założeń lingwistyki antropocentrycznej

Anna Bajerowska, a.b.bajerowska@uw.edu.pl, Instytut Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej, Wydział Lingwistyki Stosowanej, Uniwersytet Warszawski, www.uw.edu.pl

Jako fundament rozważań dotyczących dynamicznej natury informacji przyjęta zostanie jej definicja sporządzona przez Franciszka Gruczę w 1997 roku, obejmująca problematykę skupioną wokół statusu ontologicznego wiedzy ludzkiej oraz wpływających zeń implikacji natury lingwistycznej. Wspomnianej definicji należy przypisać szczególne znaczenie w kontekście wyników badań neurobiologicznych, co jednak nie znalazło dotychczas współmiernego oddźwięku w pracach lingwistów. W ramach prezentacji przedstawione zostaną teoretyczne względy przemawiające za koniecznością przeprowadzenia znaczeniowej dyferencjacji w odniesieniu do wyrażen „wiedza” i „informacja”. Szczególnie zaakcentowana zostanie dwoistość natury informacji, dochodząca do głosu w sferze percepcji (w optyce teorii antropocentrycznej informacja ujmowana jest jako różnice w obrębie stanu sygnałów docierających do odpowiednich receptorów istot żywych) i kategoryzacji obiektów i zjawisk świata zewnętrznego na podstawie występowania analogii bądź jej braku względem wiedzy wygenerowanej wcześniej. Teoretyczne dociekania osadzone w perspektywie antropocentrycznej zostaną następnie skonfrontowane z dążeniami współczesnej neurobiologii (np. z wybranymi wnioskami z badań przeprowadzonych przez Antonio Damasio), skoncentrowanymi na rekonstruowaniu i eksplikacji przebiegu procesów syntezy informacji, a zatem ich scalania w jednolite efekty ludzkiej percepcji, przyjmujące postać spójnych „obrazów” postrzeganych fragmentów rzeczywistości.

mDokumenty a bezpieczeństwo informacji

Piotr Kudaj, *piotr.kudaj@gmail.com*, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, *www.uj.edu.pl*

Daria Małek, *dm.dariamalek@gmail.com*, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, *www.uj.edu.pl*

Wraz z dynamicznym rozwojem technologicznym, który zaciera wszelkie granice rozwija się społeczeństwo informacyjne. Do osiągnięcia własnych celów wykorzystuje ono informacje pozyskane za pomocą Internetu. Kładzie także duży nacisk na narzędzia komunikacji, takie jak np.: smartfon lub komputer oraz przetwarzanie zdobytych informacji w sposób dla niego użyteczny. Z tego powodu bardzo ważnym aspektem rozwoju państwa jest wdrażanie rozwiązań e-administracji, które są w stanie zaspokoić potrzeby nowoczesnego społeczeństwa. W Polsce jednym z najbardziej przełomowych i postępowych projektów jest wprowadzanie aplikacji mobilnej na smartfony – mObywatel, która zrzeszałaby najważniejsze dokumenty z perspektywy obywatela: dowód osobisty, prawo jazdy, legitymację studencką oraz Kartę Dużej Rodziny. Innowacje w zakresie technologii informatycznych wywierają skutki w wielu dziedzinach życia społecznego, w tym w obszarze ochrony danych osobowych. Pionierski program Ministerstwa Cyfryzacji zbiega się w czasie z wprowadzeniem przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (2016/679 z 27 kwietnia 2016 r.), które ma za zadanie ujednoczyć przepisy dotyczące bezpieczeństwa danych osobowych na terenie UE. Referat poddał analizie funkcjonowanie oraz zabezpieczenia zastosowane w projekcie mDokumenty, próbując tym samym odpowiedzieć na pytanie, czy nieufność w zakresie bezpieczeństwa przechowywania i przetwarzania danych jest zasadna.

Moc cudzysłowu, czyli o mowie niezależnej w informacji

Monika Grzelka, *mgrzelka@amu.edu.pl*, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, *www.amu.edu.pl*

Agnieszka Kula, *agnieszka.kula@amu.edu.pl*, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, *www.amu.edu.pl*

Zarządzanie informacją jest współcześnie głównym zadaniem mediów, rozumianych zarówno instytucjonalnie, jak i technologicznie. Odgrywają one nieprzecenioną rolę w pozyskiwaniu, opracowywaniu i dystrybuowaniu informacji. Ważnym elementem tych procesów jest wykorzystywanie cudzych słów – wiadomo przecież od dawna, że człowiek jest najważniejszym źródłem informacji.

Wypowiedzi nienarratorskie stanowią bardzo swoistą przestrzeń wykorzystywaną w publicznej komunikacji – są bowiem bardzo poręcznym środkiem retorycznym (dzięki potencjałowi perswazyjnemu) oraz mają takie właściwości składniowe, które pozwalają je właściwie dowolnie wplatać w wypowiedź autorską, przez co ulegają one łatwo zniekształceniu (głównie w procesie interpretowania znaczenia).

Nadawcy (indywidualni czy instytucjonalni, w starych i nowych mediach, w nowych nowych mediach) wykorzystują odbiorcze oczekiwania co do jakości newsów i chętnie wprowadzają cytaty i pseudocytaty. Przybierają one zróżnicowane postaci – od mowy niezależnej przez mowę zależną, pozornie zależną i pozornie niezależną, wysepki tekstowe po mowę znarratywizowaną. Z badań wynika, że największym potencjałem dysponuje mowa niezależna, pełniąca wiele rozmaitych funkcji. Siła cudzysłowu przytłacza wszystkie inne rodzaje przytoczeń.

Referat jest efektem wieloletnich badań auterek nad przytoczeniem.

Narracyjność czy narracje w mediach?

Joanna Marszalec, joannamarszalec@wp.pl, Zakład Filozofii i Socjologii Polityki, Wydział Politologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl

Narracyjność i narracje to dwie różne kwestie dotyczące mediów cyfrowych. Oba zjawiska inaczej oddziałują na odbiorców, przez co kształtują ich poglądy i wpływają na odbierane przez nich informacje. Te różnice można zobaczyć na przykładach znanych Youtuberów czy twórców nowych mediów, takich jak Maciej „Sawik” Sawicki czy Krzysztof Gonciarz. Osobistości nowomediacyjne w zamierzony sposób wykorzystują narracyjność i narracje, czego efektem są rozpoznawalność, podważanie tzw. fake newsów czy prowadzenie dialogów/interakcji niejako na żywo z odbiorcami. Rozumienie tych dwóch procesów sprawia, że odbiorcy stają się bardziej świadomi dziejących się wydarzeń i intencjonalnie wybierają informacje bardziej zobiektywizowane. W kontekście teorii mediów nabiera to innego wydźwięku niż dotąd przyjmowane podejścia. Obiekty, czy inaczej mówiąc, produkty medialne stały się przez to bardziej wyraziste, tworzone z głębszym przekazem i reagujące na rzeczywistość oraz zdarzenia w niej zachodzące. Procesy narracji i narracyjności dzieją się w odniesieniu do tego, co określoną grupę, społeczność interesuje w konkretnej sytuacji. Te ważne tematy sprawiają, że publicznie rozgrywają się istotne debaty, które jeszcze nie tak dawno temu były podejmowane jedynie w kuluarach branżowych. Zwłaszcza dotyczy to zjawisk związanych z cyfryzacją i wszechobecnym rozwojem technologicznym, wciąż modernizujących narzędzia medialne oraz usprawniających przekazy poprzez nie tworzone. W ten sposób można stwierdzić, że rozpoczęła się era wielkich narracji i narracyjności mediów.

Ogólnokrajowy, jawny rejestr zbiorów danych osobowych jako źródło informacji w przestrzeni publicznej

Aleksandra Pyka, aleksandra.pyka1@onet.pl, Katedra Prawa Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, www.kul.pl

Przedmiotem niniejszej pracy było przedstawienie roli, jaką odgrywa ogólnokrajowy, jawny rejestr zbiorów danych osobowych prowadzony przez GIODO, w szczególności z perspektywy funkcji informacyjnej. Informacja to określenie niejednoznaczne. Definiowane może być ono różnorodnie z uwagi na wielość dyscyplin naukowych, w których pojęcie to jest stosowane. W nauce prawa administracyjnego można wyróżnić definicję informacji zaproponowaną przez G. Szpor, która stanowi, iż pod tym pojęciem rozumieć należy „przenoszalne dobro niematerialne zmniejszające niepewność”. Podstawą do prowadzenia przez GIODO ogólnokrajowego, jawnego rejestru zbiorów danych osobowych jest art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922). Rejestr ten jest ogólnodostępny dla każdego, niemniej nie zawiera wszystkich informacji, które zawarte są w formularzu zgłoszenia zbiorów danych osobowych. Funkcja informacyjna jaką spełnia ten rejestr wynika z możliwości jego swobodnego przeglądania m.in. za pomocą platformy e-GIODO. Zgłoszenie zbioru danych osobowych przez administratora danych stanowi o spełnieniu ustawowego obowiązku notyfikacyjnego. Od 25 maja 2018 r. rejestr ten nie będzie już istniał z uwagi na utratę mocy obowiązującej ustawy o ochronie danych osobowych i rozpoczęcia stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Rejestr zbiorów danych osobowych prowadzony przez GIODO przez okres dwóch dekad spełniał swoją niezastąpioną rolę, jako źródło informacji o procesach przetwarzania danych zarówno przez podmioty publiczne, jak i niepubliczne. Zagadnienie to wymaga jednakże wnikliwszego omówienia.

Prawnik przed sądem opinii publicznej – litigation public relations

Paweł Kaźmierczyk, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk,
www.inp.pan.pl

Praca stanowiła próbę odpowiedzi na pytanie jaka jest obecnie w Polsce rola prawnika podczas postępowań prawnych cieszących się dużym zainteresowaniem mediów, tj. czy prawnik powinien być aktywny medialnie i bronić interesów klienta także przed sądami formułowanymi w opinii publicznej, oraz czy obecne uwarunkowania prawne umożliwiają adwokatom i radcom prawnym wykonywanie funkcji w tym zakresie.

Przedstawiane zagadnienia:

- Przybliżenie i zdefiniowanie pojęcia *litigation public relations*, którym zachodnia literatura z zakresu nauk o prawie, komunikacji i zarządzaniu posługuje się określeniem na nazwanie zjawiska świadomego i celowego sterowania procesem wymiany informacji związanych z potencjalnym lub toczącym się postępowaniem prawnym.

- Omówienie znaczenia sądu opinii publicznej dla interesów strony postępowania prawnego na wybranych przykładach. Uzasadnienie zakaz formułowania tzw. przedsądów w prawie prasowym. Dostępność informacji o toczących się postępowaniach dla dziennikarzy.

- Przedstawienie genezy zjawiska, w tym przede wszystkim precedensowej sprawy *Gentile v. State Bar of Nevada*, w której Sąd Najwyższy Stanów Zjednoczonych wskazał, że obowiązki obrońcy „nie kończą się za drzwiami sali sądowej”, powinien on m.in. próbować wykazać przed sądem opinii publicznej racje klienta.

- Wskazanie i omówienie przykładów postępowań, w których informacje ujawniane mediom miały wpływ na przebieg postępowania, wynik sprawy i pozasądowe interesy jego stron.

- Porównanie obecnych praw i obowiązków adwokatów i radców prawnych w Polsce w kontekście aktywności medialnej, możliwości przekazywania informacji przy zachowaniu zasad tajemnicy zawodowej.

- Podsumowanie i wnioski – wzrost pozasądowej roli prawnika w trakcie postępowania.

Rewolucja informacyjna a transparentność funkcjonowania samorządu terytorialnego

Przemysław Baciak, *przemyslaw@baciak.pl*, Wydział Zamiejscowy w Jaśle, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, *www.ahe.lodz.pl*

Dostęp do informacji dotyczącej funkcjonowania organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne jest jednym z fundamentów demokratycznego państwa. Transparentność życia publicznego to zarówno przesłanka zaufania do instytucji oraz osób sprawujących władzę jak i warunek obywatelskiej partycypacji. To stwierdzenie nabiera szczególnej mocy w odniesieniu do samorządu terytorialnego, którego działania w sposób najbardziej bezpośredni dotyczą życia codziennego każdego obywatela.

W referacie zwrócono uwagę na obserwowane zjawisko tzw. „rewolucji informacyjnej” i jego skutki dla funkcjonowania samorządu terytorialnego. Zjawisko to związane jest z ekspansją narzędzi ICT we wszystkich sferach życia społecznego. Również urzędy administracji samorządowej uzyskują możliwość wykorzystania nowych technologii, zarówno w zakresie udostępniania informacji jak i dwustronnej komunikacji z obywatelem. W tym kontekście kluczowe staje się czy i w jaki sposób możliwości te są realnie wykorzystywane? Przyjmując optykę miękkiego determinizmu technologicznego, zwrócono bowiem uwagę, że technologia daje jedynie możliwość, która urzeczywistniana jest przez podmioty ją wykorzystujące.

Transparentność samorządu to coś więcej niż jawność jego funkcjonowania – ważny jest nie tylko zakres ale też sposób wykorzystania ICT do udostępniania informacji publicznej przez urzędy, gwarantujący jej klarowność i spójność. Zwrócono także uwagę na zakres i sposób wykorzystania nowych technologii przez obywateli. Widoczna w wynikach badań dominacja funkcji ludycznej, niewielkie zainteresowanie narzędziami e-administracji oraz partycypacją polityczną online, w tym kontekście nie napawają optymizmem.

To wszystko sprawia, że wnioski z prezentowanej analizy dalekie są od podejścia charakteryzującego pierwszych badaczy tej tematyki, upatrujących w ICT panaceum na kryzys demokracji. Zidentyfikowano za to szereg wyzwań stojących przed samorządem terytorialnym w związku z opisywanymi zjawiskami.

Rola informacji w zwalczaniu zjawiska terroryzmu

Paulina Krawczyk, *p.krawczyk6@gmail.com*, Instytut Bezpieczeństwa Państwa, Wydział Bezpieczeństwa Narodowego, Akademia Sztuki Wojennej, www.akademia.mil.pl

We współczesnym świecie mamy możliwość dostępu do szybkiej informacji. Rola środków masowego przekazu jest doskonałym narzędziem do działalności terrorystycznej ale jednocześnie pomaga w przeciwdziałaniu zjawiska terroryzmu. Celem niniejszego artykułu było wykazanie roli jaką pełni informacja w procesie zapobiegania zjawiska terroryzmu. Uwzględniona została istota informacji jak i funkcje wszystkich środków masowego przekazu w zdarzeniach o charakterze terrorystycznym. Media, dzięki szybkiemu rozwojowi oraz postępowi technologicznemu w dziedzinie komunikacji i wymiany informacji, coraz silniej oddziałują na rzeczywistość globalną. Nowoczesne technologie, które istnieją w obecnych czasach sprawiają, że media bez problemu mogą znaleźć się w centrum każdego potencjalnie interesującego wydarzenia w tym zjawiska o charakterze terrorystycznym. Media, działają poprzez przekazywanie informacji na całym świecie i pokazują realny obraz rzeczywistości. To właśnie informacja w przekazie medialnym jest tak ważna, w procesie przeciwdziałania zjawisku terroryzmu. Ugrupowania terrorystyczne od dawna wykorzystują informacje do propagandy, a ich możliwości przekazu i oddziaływania są nieograniczone. Ważnym zagadnieniem, związanym z rolą informacji w kontekście zjawiska terroryzmu jest manipulacja informacją, przekazywaną przy pomocy środków masowego przekazu. Kwestia ta związana jest przede wszystkim z zagadnieniem rzeczywistego wpływu mediów na postawy odbiorców przekazywanych przez nie treści.

Uczelnia w mediach społecznościowych – znaczenie i efektywność przekazu informacji

Wioleta Gawęł, *wioleta.joanna.gawel@gmail.com*, Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, www.uek.krakow.pl

Zmieniające się zapotrzebowanie na informacje wpływa na wszystkie pomioty w życiu społeczno-gospodarczym, a więc również na uczelnie. Ponadto głównymi interesariuszami uczelni są studenci, będący młodymi ludźmi, dla których media społecznościowe są naturalnym miejscem do poszukiwania informacji. Odpowiadając na zapotrzebowanie w kontekście informacji uczelnie zaznaczyły swoje miejsce w mediach społecznościowych. Profile uczelni obecne są w szczególności na najpopularniejszych portalach, takich jak: Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat oraz You Tube, a także na portalach bardziej skierowanych na profesjonalne przekazywanie informacji jak LinkedIn oraz Golden Line. Stworzenie profilu w mediach społecznościowych to dopiero początek drogi do efektywnej komunikacji za pośrednictwem nowych kanałów komunikacji. Ważna jest tutaj dynamika przekazywania informacji, ich forma i dopasowanie do kanału komunikacji. Użyte nie bez powodu stwierdzenie o zaznaczeniu miejsca w social mediach jest zjawiskiem spotykanym wśród uczelni. Można odszukać profile uczelni, które zostały założone i na tym obecność na portalu została zakończona. Prowadzi to do odwrotnego efektu aniżeli rzetelne przekazywanie informacji. W artykule przeanalizowana została obecność w social mediach publicznych uczelni ekonomicznych: Szkoła Główna Handlowa, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. Analiza została przeprowadzona zarówno pod względem efektywności prowadzonych profili jak i informacji na nich zawartych.

Wykorzystanie Social media w komunikacji oraz w szkolnym procesie nauczania

Tomasz Brylew, *tomasz.brylew@gmail.com*, *Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy*,
www.mba.byd.pl

Pojawienie się mediów społecznościowych wpłynęło w istotny sposób na proces komunikowania się, nie tylko w świecie biznesu, ale również w środowisku szkolnym. Dotychczasowa komunikacja, mająca raczej charakter monologu, zmienia się dzięki Social media w formę dialogu z uczniem. Powoduje również realną zmianę podejścia uczniów z biernego obserwowania treści udostępnianych przez szkołę, do aktywnego uczestniczenia w ich tworzeniu. Cieszące się ogromnym powodzeniem portale społecznościowe, które początkowo miały pomagać tylko w nawiązywaniu kontaktów i prowadzeniu dyskusji, obecnie stają się potężnym narzędziem w budowaniu relacji pomiędzy szkołą i uczniami. Wykorzystywane są również coraz śmielej przez nauczycieli w samym procesie edukacji. Media społecznościowe przestały już służyć tylko jako narzędzia reklamy internetowej i coraz częściej wykorzystuje się je zarówno w zintegrowanej komunikacji marketingowej, realizowanej przez szkoły, jak i w budowaniu pozytywnych relacji pomiędzy nauczycielami i uczniami. W pracy dokonano próby przybliżenia roli mediów społecznościowych z uwzględnieniem ich znaczenia w procesie edukacji i komunikacji. Praca po krótkiej analizie badań dotyczących rozwoju Internetu, prezentuje opis historii rozwoju portali społecznościowych jako prekursorów dzisiejszych portali typu Social media. W artykule omówiono ponadto ograniczenia w użytkowaniu mediów społecznościowych, związane z wiekiem użytkowników. Następnie dokonano przybliżenia roli mediów społecznościowych w procesie nauczania i zaprezentowano wybrane wyniki badań, związane ze stosunkiem nauczycieli do wykorzystania nowych technologii i roli mediów społecznościowych w procesie dydaktycznym. Referat stworzono w oparciu o analizę raportów: dotyczących rozwoju Internetu, rozwoju portali społecznościowych, miejsca polskiej szkoły w dobie cyfryzacji, wykorzystania nowych technologii w szkole oraz roli nowych technologii w nauce i rozwoju dzieci; oraz studia literaturowe dotyczące badanego obszaru.

Zanieczyszczenie przestrzeni publicznej reklamą jako informacją

Natalia Paprota, *natalia.paprota10@gmail.com*, *Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki*, *www.pk.edu.pl*

Informacja w przestrzeni publicznej stanowi coraz większe zagrożenie dla percepcji otaczającego nas świata. Obecnie przesyt informacją, komunikatami i wiadomością we współczesnych miastach staje się problemem. Spójność i jakość przekazów budzi wiele wątpliwości. W natłoku bodźców, informacja staje się nieczytelna, ztraca swoją najważniejszą funkcję i sens. Mnogość wiadomości w otoczeniu coraz częściej nie pozwala na prawidłowy ich odbiór oraz wyselekcjonowanie jedynie tego czego szukamy. Stresogenność reklam w miastach jest konsekwencją niejednokrotnie przesycenia sensorycznego, który prowadzi przede wszystkim do przeciążenia wizualnego, wpływa negatywnie na ludzkie zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia. Poprzez nieumiejętne zastosowanie i chaos przekazników informacji w miastach takich jak bannery czy szyldy, ztraca się cenny krajobraz jakim jest przestrzeń miejska. Ekspansja takiej formy informacji staje się realnym zagrożeniem dla tkanki miejskiej, jako pomnika kultury. Miasta, zwłaszcza te cenne z punktu widzenia historii, architektury czy estetyki tracą swój niepowtarzalny charakter. Jako przyczynę złego gospodarowania reklamą można uznać niedoskonałe prawo jak i niską skuteczność jego egzekwowania. Badania wykonane w 2013, dotyczące stosunku Polaków do reklamy w miastach obrazują jak ważne dla społeczeństwa jest to zagadnienie. Pokazują na jakie ustępstwa są w stanie się zgodzić by polepszyć jakość otoczenia oraz jak jednocześnie sami przyczyniają się do intensyfikacji „zaśmiecania przestrzeni publicznej”.

Zarządzanie informacją o czasie i przestrzeni. Spatiotemporalne bazy danych w systemach bibliotecznych

Jolanta Szulc, jolanta.szulc@us.edu.pl, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski w Katowicach, www.us.edu.pl

Celem pracy była analiza przykładów zastosowania czasoprzestrzennych baz danych w systemach bibliotecznych. Dla realizacji tego celu przeprowadzono badanie literatury przedmiotu zebranej na podstawie wyszukiwania w bazach danych: *Library & Information Science Abstracts* (LISA) i *Library, Information Science & Technology Abstracts* (LISTA). Badanie rozpoczęto od uściślenia definicji. Czasowo-przestrzenne bazy danych (ang. *Spatio-Temporal Databases*, STDBMS) należą do baz relacyjnych i wyróżniają się możliwością zapisu, poprzez specjalnie zaprojektowaną typologię pól, danych czasowych i przestrzennych. Przechowywaniu danych czasowych w bazach danych służą tzw. pola datowe (np. *date*, *timestamp*, *period*), a zapis atrybutów geograficznych (punkty, linie, poligony) może być uzupełniony o specjalne operatory, które umożliwiają zapytania dotyczące odległości, powierzchni obiektów, ich długości, przecinania się, przylegania, pokrywania itd. Spatiotemporalne bazy danych przedstawiono w ujęciu interdyscyplinarnym, poszukując odpowiedzi na pytanie: jak działa system i jak funkcjonują procesy, z którymi system współpracuje. Zwrócono szczególną uwagę na analizę danych w katalogach bibliotecznych OPAC, z uwzględnieniem formatu MARC 21 i standardu RDA, propozycje nowych parametrów opisu bibliograficznego zasobów biblioteki, wykorzystania systemu informacji geograficznej (ang. *Geographic Information Systems*, GIS) przy katalogowaniu dokumentów, oraz zagadnienie przepływu pracy (ang. *work flow*). Prezentowane rozwiązania uzupełniono o przykłady projektów realizowanych współcześnie, m.in.: projekty wykorzystujące systemy informacji geograficznej (GIS) w bibliotekach publicznych, projekt przestrzennej bazy danych w Central Library of Tehran University. W podsumowaniu przedstawiono wnioski z badań i podjęto próbę określenia nowych wyzwań związanych z zarządzaniem informacją o czasie i przestrzeni w systemach bibliotecznych.

Indeks Autorów

Babik W.	11, 18
Baciak P.	26
Bajerowska A.	20
Bobołowicz P.	11
Brylew T.	29
Celiński P.	11
Gaweł W.	28
Grzelka M.	11, 22
Hetmański M.	11
Kaczor A.	11
Kaźmierczyk P.	25
Kolasa W.	17
Kowalska M.	15
Kowalski Ł.	14
Krawczyk P.	27
Kudaj P.	21
Kula A.	11, 22
Majchrowska J.	19
Małek D.	21
Marszałec J.	23
Paprota N.	30
Postawa A.	16
Pyka A.	24
Szulc J.	31
Zyzik G.	13